

Jaargang 10 - nr. 1 - februari 2024

VrijSprak Federatie Gouda magazine

Thema: Spiegel

VrijSprak

Federatie Gouda magazine

Federatie Gouda bestaat uit Doopsgezinden, Remonstranten, Vrijzinnig Protestanten en directe leden

VrijSprak, jaargang 10, 2024, nr. 1

Federatie Gouda

Adres kerkgebouw St. Joostkapel

Lage Gouwe 134, 2801LK Gouda

Kerkdiensten en website:

www.federatiegouda.nl

Penningmeester Federatie Gouda

bankrekening: NL77TRIO0379710196

Predikant

Ds. Kim de Berg

Tel: 06-41375303

Email: domineekimdeberg@gmail.com

Secretariaat Federatie Gouda

Nelleke van Dijk

secretaris@federatiegouda.nl

Redactie

Alwien Goossens, Jannet Hendriks,

Jan Gerben Verzijl, Pieter Postma en

Willem Carel Versteegt

Hoofdredacteur

Mirjam van Esschoten

mirvanes@hotmail.com

Lay-out en productie Pieter Postma

mapipo@planet.nl

Drukwerk

NLDRUKWERK.nl

Uitgever

Federatie Gouda

Copyright

Federatie Gouda Magazine ©

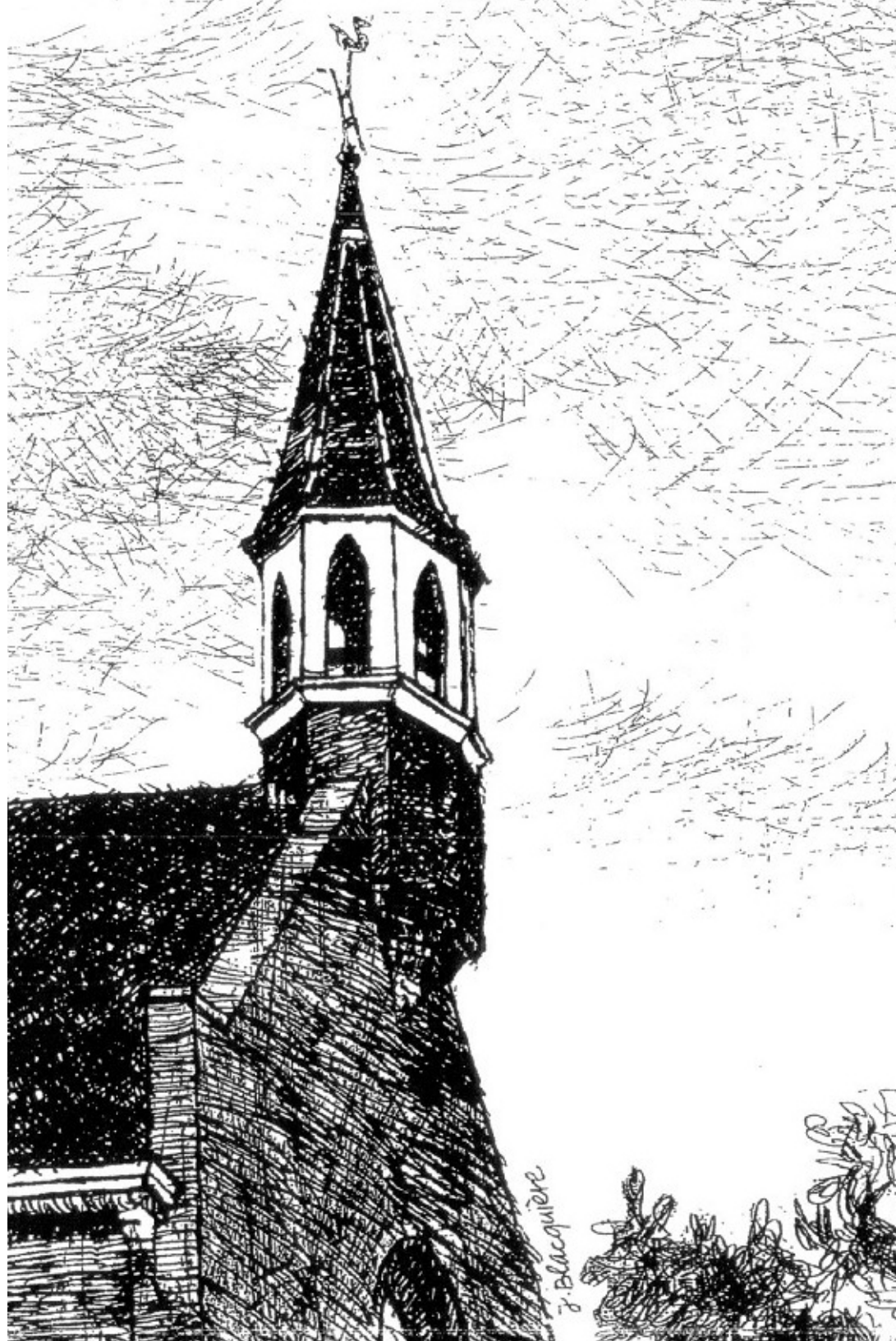
Cover: *Gemaal bij Gouda,*

foto: Maaike Hoonhout

De 4 schilderijen op pagina 12 en 13

bevinden zich in het Rijksmuseum

te Amsterdam

INHOUD

Thema: Spiegel, jaargang 10 nr. 1, februari 2024

Van de redactie: <i>Kijk eens wat vaker in de spiegel, Mirjam van Esschoten</i>	4	Column: <i>Spiegel of venster ds. Kim de Berg</i>	14
Thema: <i>Spiegelogie Jan Gerben Verzijl</i>	5 - 7	Federatie: <i>Preek van de Leek Marien Brand</i>	15
Vitamine C: <i>Alles is gekleurd, interview met Esther Leeuwrik, Mirjam van Esschoten</i>	8 - 9	Preek: <i>Het wonder van de antwoorden, ds. Kim de Berg</i>	16 - 17
Jeugd: <i>Spiegelbeeld, Jannet Hendriks</i>	10	Compassie: <i>Interview over Boek en troost, Pieter Postma</i>	18 - 19
In memoriam: <i>Jan de Voogd, ds. Kim de Berg</i>	11	Beeldenstorm: <i>Foto's</i>	20 - 21
Foto: <i>Collage van schilderijen met spiegel, Rijksmuseum Amsterdam</i>	12 - 13	Cultuur: <i>Tentoonstelling World Press Photo, Mirjam van Esschoten</i>	22
Gedicht: <i>De spiegel, Hieronymus van Alphen</i>	13	Agenda	23

Kijk eens wat vaker in de spiegel

Een tijdje terug sprak ik in het verpleeghuis in Rotterdam een dame van 99. Zij was nog altijd kwiek, hoewel haar oren wel wat problemen gaven. Ze vertelde dat het lastig was om het journaal te volgen.

Haar hele lange leven had ze interesse in nieuws en actualiteiten gehad en daarom vond ze het moeilijk dat ze nu niet alles meer goed meekreeg. Ze somberde over het nieuws: oorlogen, bedreigingen van politici, klimaatverandering... Ik vroeg haar wat zij Mark Rutte zou willen vragen als hij bij haar tafel zou schuiven. (Hij was toen nog premier.)

Ze keek me even aan en zei toen: "Dan zou ik vragen of hij wel op tijd naar bed ging". Ik moest lachen en vroeg of zij zich daar zorgen om maakte.

"Ja, zei ze, want ik weet niet hoe het met u zit, maar ik kan betere beslissingen nemen als ik een goede nachtrust heb. En daarnaast: iedere avond voordat ik naar bed ga, maak ik mijn gezicht schoon voor de spiegel. Ik vraag mezelf dan of ik een goede dag heb gehad, of ik de juiste dingen heb gedaan, en of ik mezelf in alle oprechtheid in de spiegel kan kijken."

Wat een wijsheid! De spiegel als een moment van reflectie. Ik zou zeggen: installeer een ministerie van Levenswijsheid.

bezoek aan de World Press Photo tentoonstelling en natuurlijk foto's van onze beeldenstormers met in het bijzonder een paar mooie van fotograaf/zinzoeker Maaïke Hoonhout die ook de spiegel-foto op de cover heeft gemaakt.

Ik wens u veel leesplezier en een heel mooi voorjaar!

Mirjam van Esschoten
redactie VrijSprak

Foto: Maaïke Hoonhout

Van de redactie

Deze VrijSprak heeft als thema: spiegel. U vindt de gebruikelijke columns en bespiegelingen (hoe toepasselijk), een interview met Esther Leeuwrik over haar culturele Vitamine C en eentje met Els Rotte en Hanneke van den Broek van Stichting Boek & Troost ter gelegenheid van het tienjarig bestaan. Daarnaast vindt u verschillende terugblikken op vele mooie (jubileum)activiteiten van de Federatie, zoals de Preek van de Leek,

Spiegelologie

Ik wou dat ik een spiegel was. Niet een spiegel in stoffelijke zin. Nee, een spiegel in figuurlijke zin. Iemand die spiegelt dat wat de mensen op hem afstralen, afvuren en voorhouden. Het gaat me dan niet om het gedrag of wat mensen zeggen, terug te geven, te spiegelen. Integendeel. Het gaat mij om mijzelf. Het gaat mij om hoe ik wil reageren op mensen en de buitenwereld. Ik wil dat ik eerst teruggeef wat ik zie, hoor en ervaar. Ik wil dat, omdat het me zo mooi lijkt om daarna te reageren. Pas na de spiegel reageren in plaats van primair of direct te reageren op de impuls zoals die binnenkomt. Dat kijkt me geweldig om te doen, om dat te kunnen. Alle schade die ik had kunnen voorkomen. Schade in relaties, vriendschappen en bekenden en onbekenden die dat hadden kunnen worden, maar schrokken van mijn impulsreacties. Vol schaamte kan ik situaties van heel lang geleden naar boven halen, zelfs nog van jongs af aan; liegen tegen de juf over graffiti-boodschappen op de verwalling van de middelbare school. Au.

Deze spiegel-eerst-voor-reactie-wens heb ik al heel lang. In mijn eerste woonboot was Loesje op de koelkast verankerd: 'ik tel voortaan eerst tot tien voor ik iets stoms zeg'. Vastgelijmd op de koelkast moest mij dat toch dagelijks helpen herinneren dat ik, dacht ik, een betere zelf zou kunnen zijn door deze en andere betreffende slogans toe te passen. Tenminste deze dagelijkse reminder, een soort bidden tot jezelf?, als een tegeltjeswijsheid gepersonaliseerd voor mij had mij uit het moeras van primair reageren kunnen houden. Helaas. Voorbeelden te over die in het rijtje schaamrood thuishoren, geen voorbeeld, wel schaamrood; niet ik maar mijn ex had het vast gelijmd.

Andere pogingen om me als spiegel te ontwikkelen? Toeval bestaat niet en dus ontdekte ik Willem de Ridder. 'Handboek

Spiegelologie'. Aangeschaft op de titel. Dit moest toch het ultieme orakel zijn voor mij die spiegel wil zijn? Een zelfhulpboek nog voordat deze term gemeengoed werd. Had ik de flaptekst maar gelezen en niet alleen de titel:

"De klassieker 'Handboek Spiegelologie' van Willem de Ridder mag in geen enkele boekenkast ontbreken, zeker niet als je op het spirituele pad begeeft. Willem de Ridder is er namelijk in geslaagd om diepe spirituele wijsheid met humor te verpakken in een eenvoudige boodschap. Hoe krijg je je leven weer in beweging nadat je van je kindertijd tot je volwassen leven bent geconditioneerd om op de automatische piloot te leven? Door te gaan oefenen! Gewoon, iedere dag even met jezelf oefenen om je eigen fan te worden. En liefst een keer in de week met een fanclub bij elkaar komen om elkaar ervan te overtuigen hoe geweldig jullie zijn. Dat is de sleutel tot geluk:

Foto: Bastiaan Verzijl

**IK DENK
ALTIJD EERST
GOED NA**

**VOORDAT
IK IETS
STOMS ZEG**

Loesje

POSTBUS 1045 6801 BA ARNHEM

grijp de macht over je eigen leven weer terug en er kunnen zomaar wonderen gebeuren. Willem laat je in dit boek aan de hand van heel veel herkenbare voorbeelden en verhalen zien hoe je dit aanpakt. Aan de slag!”

Alweer au! De Inleiding heb ik nog gelezen, toen was de interesse op. Weggelegd en nooit meer opgepakt deze zelfbenoemde ‘klassieker’. Licht nu in een krat onder de vloer. Soms kom in nog iemand tegen die in teamverband hiermee bezig is. Ik ben dan niet jaloers.

Via werk, al vroeg in mijn carrière was ik leidinggevende, was spiegelen een thema.

Cursussen ‘feedback geven’, feedback ontvangen’, ‘360 graden feedback’ enzovoort heb ik ondergaan. Zeker nuttig. Laatst had ik een lastige boodschap te brengen. Direct dit in het gesprek ingebracht. Desastreus. Inmiddels heb ik al met de vertrouwenspersoon mogen praten over labels als ‘niet veilig’, ‘geïntimideerd’ die door de ontvanger van mijn lastige boodschap zijn gemeld. Niet echt succesvol dus de door mij begrepen toepassing van direct zijn, feedback als spiegel. Er volgt geen aanklacht.

Wat rest voor mij als spiegel dat wel beklijft, dat wel bruikbaar is? Poëzie? In de kast, dit keer niet onder de vloer, ‘Spiegel van de Nederlandse Poëzie’ (uitgeven sinds 1939). Uit een recensie over laatste jaargangen van de ‘Spiegel’: “Deze ‘Spiegel’ is de meest aanstekelijke en inspirerende kennismaking met wat de twintigste-eeuwse Nederlandse dichters te bieden hebben.” Een van de redenen om me tot deze dichters te wenden is de zelfreflectie die het bij me oproept. Wegzinken in gedachten door de woorden en vorm die de dichter koos.

Poëzie als spiegel. Of, nog beter gezegd: de taal als spiegel van de ziel. En dit vond ik dicht bij huis. En nu wel een waar spiritueel huis en niet een zelfverklaard spiegelologie-iets. Taal als spiegel van de ziel. Gevonden in het jaarthema van de Remonstranten in 2022 ‘vele talen, in alles de liefde’. In dat thema kwam een interviewreeks voor met onder ander een interview met Vyacheslav Chirikba. Een dichter uit Abchazië. Een interview met als titel ‘Taal als spiegel van de ziel’. Dank! Dank en daarmee terug naar mijn jeugd. Een jeugd vol gedichten, lezen en schrijven, waarin de spiegel-met-waarde-voor-mij dus al besloten lag. De spiegel die door de jaren daarna werd begraven en waarvan ik nu de dofheid afstof.

Jan Gerben Verzijl

Foto: Mirjam van Esschoten

Alles is gekleurd

Binnen de Federatie staan drie C's centraal: Christendom, Compassie en Cultuur. In deze rubriek worden Federatieleden gevraagd naar hoe zij aan hun dosis culturele vitamine C komen.

Als je goed om je heen kijkt zie je dat alles gekleurd is.

Op een koude januaridag schuift Esther Leeuwrik aan mijn keukentafel aan en hebben we een mooi inspirerend gesprek over literatuur, poëzie en kunst. Esther vertelt dat boeken en verhalen altijd een belangrijke rol in haar leven en studies (Nederlands, theologie) hebben gespeeld.

Ik ben opgegroeid in Noord-Holland, en ik heb twee jaar in een boekhandel gewerkt in Den Helder. Ik vond het fijn omringd te zijn door boeken, en ik heb ook altijd veel gelezen. Boeken die in mijn boekenkast staan en die ik graag herlees zijn: 'Nooit meer slapen' van W.F. Hermans, 'Donker woud' van Nicole Krauss en 'De ondraaglijke lichtheid van het bestaan' van Milan Kundera. Deze boeken zijn rauwe, gelaagde boeken vol melancholie. Ja, het mag voor mij best duister en akelig zijn in de literatuur. En die titels zijn al zo prachtig: daar word je al direct nieuwsgierig van, er zit al zoveel in!

Nu werk ik als illustrator, en heb de tekeningen gemaakt voor twee boeken van Wouter Klootwijk. Ik hou van zijn verhalen en ben trots op het laatste boek 'De zee hield het lang geheim'. Het gaat over kinderen van een mos-selvisser.

Naast romans kan ik ook genieten van non-fictie zoals de

bundeling essays van Rebekka de Wit met de - ook weer prachtige - titel 'Afhankelijkheidsverklaring'. Deze essays hebben als kerngedachte dat wij als mensen in alles wederzijds afhankelijk zijn van elkaar. Dat zijn we misschien weleens uit het oog verloren.

Ik woon samen met de stadsdichter van Gouda, en we hebben veel PLINT-posters in ons huis: beeld en taal samen. Maar ook van de combinatie taal en muziek kan ik enorm genieten. Neem de muziek van Spinvis. Hij vangt in woorden en muziek zijn haast terloopse observaties, maar zo treffend en ontroerend.

We werden ouder op het stille veld
We waren mager als het ochtendlicht
We lazen zwijgend in elkaars gezicht
Hoe iedere dag zich weer opnieuw voltrok
De echte wereld was een verre ster
Het dorp te klein en de zee te ver
Bij nader inzien altijd achteraf
Hadden we alle tijd
Vergaten alle tijd
Alle tijd

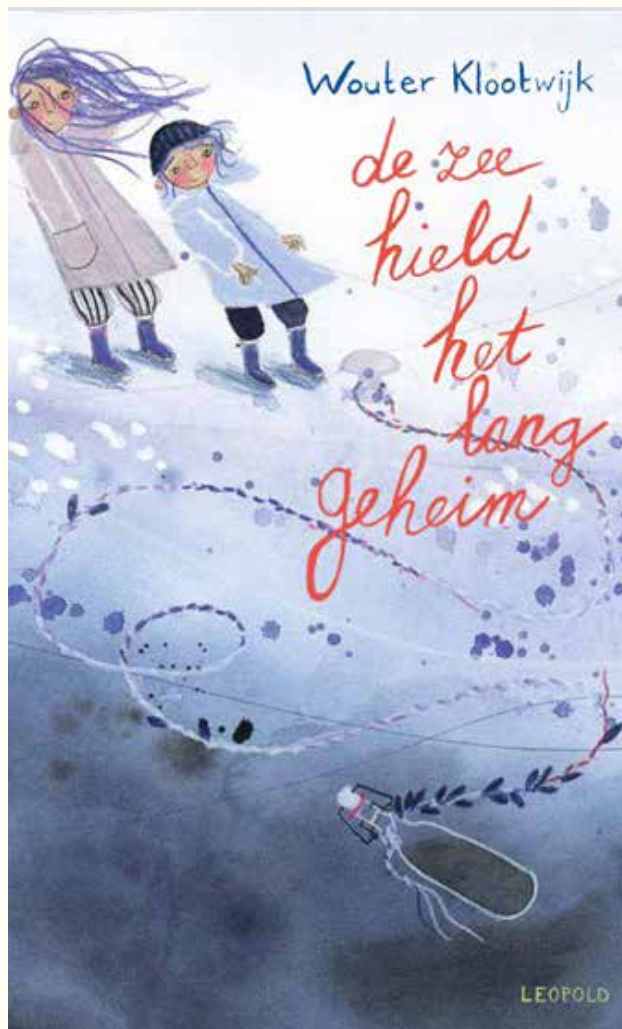
(uit: Stefan en Lisette, Spinvis)

Er zit zoveel schoonheid in het alledaagse, in kleine dingen. Poëzie, verhalen en kunst helpen om daar oog voor te hebben. Toen ik Nederlands gaf op een middelbare school startte ik iedere dag de les met een gedicht. Het korte vers van K. Schippers: 'Als je goed om je heen kijkt zie je dat alles gekleurd is' vat het eigenlijk allemaal heel mooi samen.

Kunst en poëzie laten je anders naar de werkelijkheid kijken maar ook de werkelijkheid zelf verandert door kunst. Dat is de scheppingskracht van het kijken.

Esther zou graag een volgende keer willen lezen over de culturele Vitamine C van Gijs Portheine.

Mirjam van Esschoten

Spiegelbeeld

Moeder kat loopt met haar drie jongen over het erf. Wat een mooi, lief rijtje. Voorop loopt moeder kat. Daarachter loopt de kleine Pim. Hij is net zo mooi zwart als zijn moeder. Daarachter loopt de kleine Pam. Zij is net zo prachtig zwart als haar moeder. Helemaal achteraan loopt Pom. Hij is zwart met witte vlekken.

Hoog in de boom zit een uil. 'Oehoe', roept hij. 'Goedemorgen moeder kat. Wat een mooi stel jongen heb je daar. Wel jammer dat die laatste niet zo mooi zwart is als de anderen.' Pom hoort wat de uil zegt.

Moeder zwaait met haar staart. Pim en Pam ook, maar Pom ziet een spinnetje en probeert die te pakken. 'Kukeleku!' kraait de haan vanaf het dak van de schuur. 'Moeder kat, wat heb je daar een mooi stel jongen! Maar hoort die achterste er wel bij? Hij ziet er anders uit.' Pom hoort wat de haan over hem zegt.

'Kom!' roept moeder kat. En alle drie haar jonkies wandelen achter haar aan naar de schuur. Daar staat vast een bakje met lekker eten klaar. 'Mmmm, jammie!' zegt moeder kat. 'Mmmm, jammie!' zeggen Pim en Pam. Maar waar is Pom nou? Pom wilde eerst nog even in de boom klimmen. Hij denkt helemaal niet aan eten, maar aan avonturen.

'Waf, waf!' blaft de hond. 'Wat is dat een ondeugend katje! Hij blijft helemaal niet bij zijn moeder en zijn broertje en zusje.' Pom hoort wat de hond zegt.

Pom kan net niet bij de onderste tak van de boom. Het begint te regenen, maar hij heeft geen zin om naar de schuur te gaan. 'Miauw!' hoort hij bij het hek. Wie zou dat zijn? Zijn moeder is nog in de schuur. Zij komt vast pas

Foto: Cristy van Bohn, Pexels

weer als het niet meer regent. Nieuwsgierig loopt Pom naar het hek. Daar staat een grote gevlekte kat. 'Miauw', zegt de kat weer. 'Wat ben jij een mooi katje.' 'Helemaal niet', zegt Pom. 'Ik ben niet eens mooi zwart.' De grote kat begint te lachen. 'Kom eens wat dichterbij', zegt hij. 'Dan kunnen we samen in de plas kijken.' Pom vindt dat een vreemde vraag, maar hij is ook wel nieuwsgierig. Samen met de grote kat kijkt hij in de waterplas, die wel een spiegel lijkt. Hij kan zichzelf zien. Tot zijn verbazing ziet hij dat hij er ongeveer hetzelfde uit ziet als de grote kat. Hoe kan dat? 'Miauw', zegt de grote kat. 'Omdat ik je vader ben!'

'Miauw, hallo!' Daar komt moeder kat met de twee andere kleintjes. Ze geeft vader kat een neusje. 'Heb je gezien dat we drie prachtige kleintjes hebben?' Pom hoort wat ze zegt. Moeder kat vindt hen alle drie prachtig. Pom is blij dat hij in de plas zichzelf heeft gezien!

Jannet Hendriks

Jan de Voogd

Op 27 januari jongstleden is ons gemeentelid Jan de Voogd overleden. Hij werd 77 jaar.

We hebben Jan leren kennen als een betrokken en bevolgen lid van onze gemeente en vooral als een aimabel mens met hart voor de geloofsgemeenschap en voor mede-mensen dichtbij en veraf.

Als penningmeester van de Federatie, als voorzitter van onze doopsgezinde gemeente en als een van de trekkers van de duurzaamheidscommissie is hij van groot belang geweest voor onze geloofsgemeenschap. We zijn hem daar zeer dankbaar voor. Jan was trouw, accuraat en breed geïnteresseerd. In vergaderingen en kringen gaf hij blijk van zijn theologische interesse en kennis, die hij altijd nog weer wilde verdiepen. Hij hield van het gesprek over maatschappij, kerk en geloof en was daarbij een scherpe en tegelijk open gesprekspartner. Dat maakte dat bijeenkomsten met Jan altijd de moeite waard waren.

In de loop der jaren hebben Jan en Heleen nauwe banden opgebouwd met velen van ons. Gedurende zijn ziekte hebben veel Federatie-genoten intens meegeleefd met hen. In zijn laatste levensfase heeft Jan nog laten weten hoe zeer hij dat waardeerde, hij voelde zich erdoor gedragen.

Het is verdrietig dat Jan niet meer bij ons is. We zullen hem zeer missen. We wensen zijn Heleen, Johannes, Lien en Werner met hun kinderen heel veel kracht toe en de troosten-de nabijheid van God en mensen.

Op 3 februari vond de uitvaartdienst plaats in de Hervormde Kerk in Haastrecht. In die dienst klonk een tekst uit de Bergrede die voor Jan een bron van inspiratie was: Zoek eerst

het Koninkrijk van God en zijn gerechtigheid, dan zullen al die andere dingen je erbij gegeven worden.

Eenzelfde levenshouding sprak uit de woorden van de dichter Roland Holst die boven de rouwkaart stonden: "Ik zal de halmen niet meer zien, noch binden ooit de volle schoven, maar doe me in de oogst geloven waarvoor ik dien."

Dat deze woorden en het leven van Jan de Voogd ons blijvend tot inspiratie mogen zijn.

ds. Kim de Berg

In memoriam

Paulus Moreelse

Jusepe de Ribera

Isaac Israels

De spiegel

Die telkens in den spiegel ziet,

En zig met schoonheid vleit;

*Beseft de waare schoonheid
niet,*

Maar jaagt naar ijdelheid.

*Dit glas maakt trots, of geeft
ons pijn;*

Wil 'k weten, wie ik ben,

*Dan moet Gods woord de
spiegel zijn,*

Waar ik mijn hart uit ken.

*Hieronymus van Alphen (Gouda
1746 - Den Haag 1803),
uit: Proeve van kleine gedigten voor
kinderen (Utrecht 1778)*

Spiegel of venster

Een tijdje terug las ik een uitspraak van kinderboekenschrijfster en illustrator Mylo Freeman: 'Kinderen hebben spiegels en ramen nodig om de wereld te leren kennen. Witte kinderen hebben in onze maatschappij vooral spiegels, maar zouden wel wat meer vensters mogen krijgen; kinderen van kleur hebben vooral vensters en hebben meer spiegels nodig.' Ik vond het een mooie en rake observatie die verder reikt dan de wereld van kinderen en kinderboeken alleen.

Nadat de zuilenmaatschappij verdwenen was, hebben we lang gedacht dat we in ons land een bredere blik hadden gekregen. Tegenwoordig realiseren we ons steeds meer dat dat maar beperkt waar is. Waar onze leefwereld vroeger ingekaderd was binnen levensbeschouwelijke zuilen, beperken we ons tegenwoordig door ons in zelfgekozen kaders te bewegen: de bubbels. En die bubbel bestaat meestal uit mensen die op ons lijken. In de ander zien we onszelf en dat werkt geruststellend en bevestigend.

Om nog even terug te gaan naar het beeld van Mylo Freeman: wij kijken eigenlijk vooral in de spiegel en maar weinig naar buiten. Laat staan dat we ons verbinden met wie heel anders is of denkt dan wij.

Dat geldt voor ons als individu, maar bijvoorbeeld ook voor onze geloofsgemeenschap. We hebben veelkleurigheid en verscheidenheid hoog in ons vaandel, maar in de praktijk zijn we behoorlijk homogeen. Dat maakt onze Federatie tot een veilige plek, maar het scherpt ons minder in de kritische omgang met onszelf en in het overbruggen van grenzen.

lets meer vensters, dat zouden we denk ik wel kunnen gebruiken. En vervolgens de moed om door die ramen naar buiten te klimmen en de wereld op een nieuwe manier te ontdekken. Dat is in elke levensfase verfrissend. Denk maar aan de heerlijke titel van het boek: 'De honderdjarige die uit het raam klom en verdween'. Als is het maar om voor even uit je eigen bubbel stappen en te ervaren wat er nog meer is. En daar gewoon een tijdje van in de war te raken of onrustig van te worden. Dat lijkt me eigenlijk heel gezond.

En ja, het is fijn dat er daarna een warm nest is om naar terug te keren. Een plek waar het vertrouwd is, waar je ongeveer weet wat je kunt verwachten en waar je bij kunt komen. Daar is niets mis mee. Net zoals het goed is om af en toe in de spiegel te kijken om te zien of je jezelf nog herkent. Zolang we er maar geen Narcissus van worden, want dan verdrinken we uiteindelijk in ons eigen spiegelbeeld. Hoe mooi dat ook is.

ds. Kim de Berg

Foto: Leonie de Zwarte

Preek van de Leek

De Sint Joostkapel was zondag 28 januari zeer goed bezocht voor de Preek van de Leek van tuinman, schrijver en columnist Jan Graafland. Een kwartier voor aanvang luidde Graafland zelf de klok van de kapel voor zijn Preek van de Leek 'Het geheim van de kleine tuin is het eindeloze pad'. Robert Beemsterboer speelde meerdere klassieke gitaarstukken. Voor wie het gemist heeft, is de bijeenkomst terug te kijken via www.federatiegouda.nl

Dit voorjaar komen er nog 3 edities van de Goudse Preek van de Leek. Op zondag 25 februari Merve Yikilmaz, medewerker dakloze EU-migranten Leger des Heils en vanaf het begin in 2022 een drijvende kracht achter de Goudse Stadsiftar. Op zondag 24 maart preekt Ruud Bakker, socioloog en sinds 2021 gemeentesecretaris van gemeente Gouda. De serie wordt op zondag 21 april afgesloten door bestuurskundige & museoloog Mireille Pondman. De Preek van de Leek begint om 16.00 uur in de Sint-Joostkapel (Lage Gouwe 134), duurt ongeveer een uur en wordt afgesloten in de kroeg. Net als bij een normale kerkdienst is de toegang vrij en is reserveren niet nodig.

De Preek van de Leek is inmiddels een beproefd concept. Inspiratoren uit de wereld van natuur, cultuur, politiek en het sociaal domein betreden de preekstoel. Binnen het format van een kerkdienst spreken ze over wat hen inspireert, dwars zit, in beweging zet of zin geeft. Kim de Berg: 'Op alle plekken in de samenleving zijn mensen te vinden die inspireren. Met mooie beelden, scherpe analyses of prikkelende uitspraken zetten ze ons aan het denken. Wij geven hen graag de preekstoel als podium om ons door hen te laten raken.'

Marien Brand

Foto: Marien Brand

Het jubileumjaar van onze gemeente wordt op allerlei manieren gevierd en koffiekunst is een van die manieren; Vanaf zondag 21 januari tot aan de feestdag in mei is er bij de koffie na de dienst 8 keer de mogelijkheid om mee te werken aan creatieve uitingen rond het thema Vieren en Gemeente zijn. Zie hieronder.

Foto: Leonie de Zwarte

Het wonder van de antwoorden

Ik vind het een van de mooiste gedachten die er zijn: dat er op elke vraag zoveel meer antwoorden mogelijk zijn dan die ene, die dan de waarheid in pacht zou hebben.

Met deze woorden begon ds. Kim de Berg haar overdenking op 7 januari 2024.

Ze vervolgde met te stellen dat elke vraag wel tien antwoorden of meer heeft en dat er tegelijk veel meer vragen zijn dan we ooit kunnen bedenken. En deze gedachte houdt in dat er altijd meer mogelijk is. Het maakt dat we leven mogen vanuit een principiële en existentiële openheid. Hoe waar en kloppend het antwoord ook is dat jij gevonden hebt, er kan altijd nog een antwoord naast bestaan en daarnaast ook weer. Wie de waarheid in pacht denkt te hebben, gaat voorbij aan de veelkleurigheid. Voorbij aan de waaier die het leven is en die altijd verder open kan.

Openheid, niet zeker weten, nieuwsgierigheid naar hoe het ook kan zijn en wat een ander ziet, dat is de enige ruimte die werkelijk tot ontmoeting kan leiden en ... tot vreugde, omdat wat jij zo goed zag, door een ander ook gezien kan worden. Met de mogelijkheid dat het weer een andere kleur of een andere toon krijgt. Tien-duizend antwoorden waarop nog weer meer vragen mogen volgen. Zo kun je heel benieuwd zijn naar wat jouw

antwoord is of jouw vraag. En dat dat altijd dat ene inhoudt: dat alles wonder is.

Dat is misschien wel de beste manier om te geloven: het wonder zien. In de natuur die ons ten voorbeeld kan zijn, in het vertrouwen van de vogels, in de schoonheid van de lilies, in de ogen van een mens, in dat jij anders bent dan ik, in dat elke dag genoeg is en genoeg heeft.

In elkaar niet om de oren slaan met 'ik weet niet', maar elkaar zachtjes te vertellen met wat je denkt dat zou kunnen zijn en dan jou vragen wat jij daarvan vindt en dat al die antwoorden dan anders kunnen zijn en ze dan naast elkaar kunnen bestaan.

De dichteres Szymborska sprak, toen ze de Nobelprijs kreeg voor haar gedichten, over weten en hoe benauwend het is als weten de laatste waarheid wordt in de monden van mensen.

Ze zegt: 'Elke kennis die geen nieuwe vragen opwerpt, wordt al gauw dode kennis, raakt de temperatuur kwijt die het leven nodig heeft.' En dan vervolgt ze: 'Daarom zijn de woorden "ik weet het niet" mij zo dierbaar. Ze zijn klein maar met sterke vleugels en ze zorgen ervoor dat ons leven zich blijft uitbreiden, zowel binnen als buiten ons.'

Wie niet opgesloten wil raken, niet in het eigen gelijk, niet in de sleur van elke dag, niet in zorgen die ons vastketenen en niet in angst voor een ander of een ander perspectief, die opent zich voor verwondering, en twijfel. Het zijn naast de liefde misschien wel de meest creatieve krachten van ons mens-zijn.

En in dat creatieve, dat scheppende, komen we dicht bij de Schepper die ons de verwondering gegeven heeft, even noodzakelijk als de levensadem.

Elkaars vragen horen, elkaars antwoorden verkennen en uitpluizen, niet om de ander op een fout te betrappen, maar om te zien wat er nog meer inzit, nog onontdekt, ingeweven in al die andere gedachten. Elkaar ons verhaal vertellen. En luisteren en nog weer luisteren, en dan niet in je hoofd zelf al spreken, want wat de ander zegt heeft resonantie-ruimte nodig om het tot een wonder te laten worden. En dan zoeken naar wat er nog meer te verwonderen en te vragen stelt.

Dichter des Vaderlands Anne Vegter deed ooit een geweldig project: zij verzamelde weesvragen. Vragen waar de wetenschap niets mee kan, maar die fantastisch zijn om te stellen, want al vragend kijk je anders. De vragen zijn niet te beantwoorden of inderdaad op tienduizend manieren te beantwoorden. Maar vooral leiden ze tot verwonderen. Hier zijn er een paar:

Wat is het gewicht van een vraag

Waar is de gedachte die ons niet te binnen schiet

Waar slaan we onze dromen op

Waarom verdragen we extern gezag

Welke daden zijn maar woorden

Waar zijn al mijn tweede sokken

Wat nu als asielzoekers een partij oprichten

Wat nu als kippen vermomde engelen zijn

Wat nu als het belastingparadijs vol is

Wat kan ik nog zeggen als iedereen praat

Wat nu als nadenken te duur wordt

Wat nu als god toch bestaat

Ik vind het prachtig, zei Kim de Berg, want de lijst is eindeloos en de antwoorden nog eindelozer. En het gesprek kan hier beginnen of ergens anders, als wij delen en vragen en verwonderen en weer verwonderen, en dat tot de macht honderd ...

Plaag jezelf niet met:

dit is geen goede weg, of,
ik doe dit of dat niet goed,
maar ga
en merk hoe lichtvoetig je kunt reizen.
Weet je gedragen, gekend, gehoord
en blijf onderweg.

Maak van deze plaats heilige
grond en van dit moment een
heilig nu.

Leef en wees gelukkig!
Zoek geen weg naar vrede
Vrede is de weg.

Amen zei ds. Kim de Berg

Bewerkt door Pieter Postma

Boek en troost

Verlies door de dood. Verlies van je lief, verlies van je partner, verlies van je kind, verlies van een ouder, verlies van ... vul maar in. Het overkomt ons allemaal op de een of andere manier een aantal keren in ons leven. Verlies, dat soms zo ingrijpend en aangrijpend kan zijn dat je verlamd raakt, dat je leven uit de rails loopt en dat je nauwelijks verder kunt met leven zonder die ene.

En ook al ontkomt geen mens aan het verlies van geliefden en naasten door de dood, toch lijkt het haast een taboe om er veel over te praten. Na een paar eerste maanden van begrip door de omstanders, klinkt het al gauw: "Je moet door, flink zijn. Er is toch nog zoveel moois, zoek afleiding, je kunt toch niet eeuwig blijven rouwen." Vaak goed bedoelde woorden, maar wat koop je er op zo'n moment voor als je nog vol van verdriet bent. Want ieder rouwt op een heel eigen wijze, net zoals ieder mens en iedere relatie uniek is.

Tien jaar geleden richtte Alberdien Metz, vroeger lid van de Federatie Gouda, na een groot persoonlijk verlies, de stichting Boek en Troost op, een vrijwilligersorganisatie die ondersteuning biedt aan mensen uit de Goudse regio die een geliefde missen door de dood.

De vrijwilligers die bij Boek en Troost betrokken zijn, weten wat het betekent om een dierbare te moeten missen. Bij Boek en Troost wordt vooral geluisterd naar de verhalen die rouwenden aan elkaar vertellen; daar is tijd en ruimte voor. Het delen van die ervaringen kan maken dat de rouwende zich minder eenzaam voelt. En omdat ieder dezelfde elementen van het verlies meemaakt, krijgt juist het unieke van

iedere persoonlijke rouw alle ruimte. Zoveel overeenkomsten en toch zo verschillend, is altijd de ondertoon.

Ik ben daarover in gesprek met Hanneke van den Broek, vrijwilligster van het eerste uur en met Els Rotte, die ook een aantal jaren binnen Boek en Troost actief was.

Aanleiding voor dit gesprek is het 10-jarige bestaan van de organisatie dat op 28 februari gevierd wordt. In die 10 jaren hebben er vele ontmoetingen tussen rouwenden plaatsgevonden. De mensen die langskomen merken dat ze in een veilige sfeer kunnen praten over wat hen beweegt en wat hen vasthoudt. De ontmoeting met lotgenoten kan ruimte bieden om te zoeken naar manieren om weer door te kunnen gaan met het leven. In die ontmoetingen kan verbondenheid gevoeld worden; er kan

gepraat worden en soms ook weer gelachen. De eerste keer de stap zetten naar een van de activiteiten is voor veel rouwenden een hoge drempel, maar al snel is er de steun van de andere aanwezigen die weten hoe kwetsbaar iemand zich op dat moment voelt. Naast gesprekken met lotgenoten in het rouwcafé en de besloten lotgenotengroepen zijn er lezingen, en maandelijks een wandeling en kun je naar een mooie film in het Filmhuis gaan, die altijd speciaal voor de doelgroep van Boek en Troost wordt uitgezocht. Maandelijks zijn er de ontmoetingen in het Rouwcafé in het ontmoetingscentrum Van Noord, aan de Lekkenburg 1 in Gouda.

In de corona-periode was het niet gemakkelijk om activiteiten te organiseren, maar door in kleine groepjes met elkaar te gaan wandelen konden de ontmoetingen toch doorgaan. En ook nu zijn er regelmatig wandeltochten om

Els Rotte

met elkaar te lopen, te praten en te zwijgen. Elke maand een ander startpunt.

Boek en Troost gaf ter gelegenheid van het eerste lustrum een prachtig boekje uit met troostgedichten, waarvan er een hieronder wordt afgedrukt.

In eenvoud en oprechtheid biedt Boek en Troost een luisterend oor voor eenieder die door het verlies van een geliefde nog even niet verder kan.

Pieter Postma

Tijdspijt

*van die nachten dat je denkt:
was het maar vast ochtend*

*van die dagen dat je denkt:
was het maar vast morgen*

*van die weken dat je denkt:
was ie maar vast om*

*van die maanden dat je denkt:
we zijn pas op de helft*

*en jaren gaan verloren
voor je veel te laat
beseft*

*dat je gisteren
gelukkig was*

Bart en/of Cornelis

Voor informatie over alle activiteiten van Boek en Troost: www.boek-en-troost.nl
Tel.: 06-17159295

*Een spiegeling zien betekent
voor mij: dubbel genieten!*

*Maaïke Hoonhout,
(foto)grafisch vormgever en
zinzoeker*

*In stromend water wordt geen beeld
weerkaatst,
wel echter in het spiegeland oppervlak
van een stille vijver:
alleen wie zelf rustig is, kan een rust-
plaats bieden
aan allen die rust zoeken*

Lao Tse, Chinees filosoof

Foto: Henk Krikke

Foto: Ria Kroon

Foto: Marien Brand

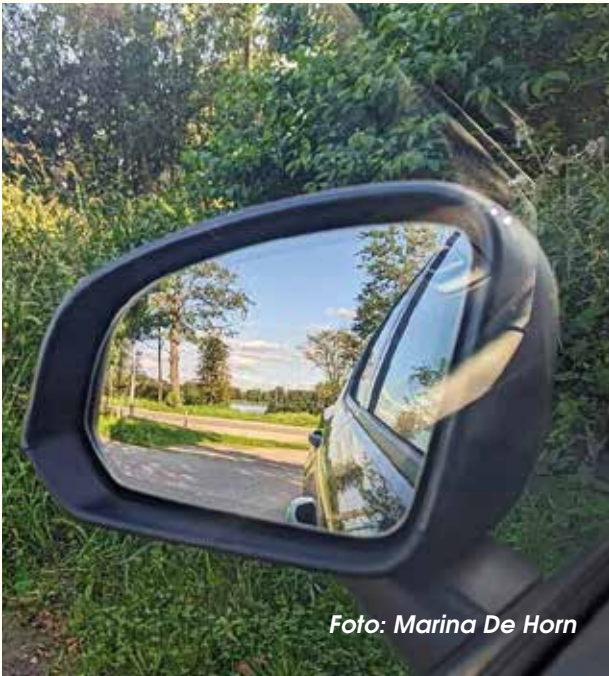

Foto: Marina De Horn

Spiegeltherapie

Spiegeltherapie is vooral geschikt voor patiënten met chronische pijn zoals fantoompijn na amputatie van een arm of been. De hersenen concluderen door het kijken in de spiegel dat het geamputeerde lichaamsdeel er nog is. Hierdoor kan de pijn verminderen of zelfs verdwijnen.

Dirk Stronks, psycholoog werkzaam op het gebied van pijngeneeskunde

Foto: Marien Brand

Foto: Henk Krikke

World Press Photo

Kerkdienst en rondleiding

In het najaar van 2023 was de internationale fototentoonstelling World Press Photo drie weken lang in Gouda te zien in de Chocoladefabriek. Indrukwekkende foto's en verhalen die ertoe doen.

Op 10 december jl. had ds. Kim de Berg de kerkdienst opgebouwd rond drie foto's uit de tentoonstelling. Aansluitend gingen we met een groep naar de Chocoladefabriek waar Marien Brand - initiatiefnemer van de tentoonstelling in Gouda - een rondleiding gaf.

Cultuur

Foto: Mirjam van Esschoten

De komende maanden

Agenda

26	februari	16.00 uur	Preek van de Leek, Merve Yikilmaz, medewerker dakloze EU-migranten, Leger des Heils
3	maart	11.00 uur	ds. Kim de Berg
17	maart	11.00 uur	ds. Alex Noord, reliëfdienst Doopsgezinden
17	maart	15.30 uur	Wandeling, voor info zie: www.federatiegouda.nl
24	maart	16.00 uur	Preek van de Leek, Ruud Bakker, socioloog en sinds 2021 gemeentesecretaris van gemeente Gouda
28	maart	19.30 uur	Witte Donderdag, gezamenlijke dienst met de Evangelisch Lutherse Gemeente
29	maart	19.30 uur	Goede Vrijdag, ds. Kim de Berg, gezamenlijke dienst met de Evangelisch Lutherse Gemeente
31	maart	09.00 uur	1e Paasdag, ds. Kim de Berg
10	april	20.00 uur	Lezing door ds. Martijn van Leerdam over een rechtvaardige samenleving, Agnietenkapel, toegang gratis.
14	april	10.30 uur	ds. Kim de Berg
21	april	16.00 uur	Preek van de Leek, Mireille Pondman, bestuurskundige & museoloog
23	april	20.00 uur	Lezing door de Benedictijner monnik en hoogleraar Thomas Quartier, voor info zie: www.federatiegouda.nl
28	april	10.30 uur	ds. Judith Vogel
?	mei	20.00 uur	Lezing, Agnietenkapel, voor info zie: www.federatiegouda.nl
12	mei	10.30 uur	ds. Kim de Berg, een vrolijke dag, zie: www.federatiegouda.nl
19	mei	10.30 uur	Eerste Pinksterdag, ds. Martijn Junte
26	mei	10.30 uur	ds. Marijn Vermet
26	mei	15.30 uur	Wandeling, voor info zie: www.federatiegouda.nl
28	mei	19.30 uur	Filmavond, thema vieren. Wijkcentrum Van Noord, Lekkenburg 1 Gouda
9	juni	10.30 uur	ds. Kim de Berg
23	juni	10.30 uur	ds. Elly van Kuijk
30	juni	?	Slotzondag van de viering van het 50-jarig jubileum, voor info zie: www.federatiegouda.nl
7	juli	10.30 uur	ds. Kim de Berg
21	juli	10.30 uur	ds. Kim de Berg

ederatie Gouda
Doopsgezinden
Remonstranten
Vrijzinnige Protestanten
Directe Leden

